

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsako sredo in soboto.

Na občina za avstro-ogrske kraje za celo leto 10 40 K, za pol leta 5 20 K, za četrt leta 2 60 K, mesečno 90 vin.; za Nemčijo za celo leto 12 K, za pol leta 6 K, za četrt leta 3 K; za Ameriko za celo leto 14 K, za pol leta 7 K.

Posamezna številka 10 e.

Reklamacije so prostne proti. Ne frankirana pisma se ne sprejmejo. Rokopisi se ne vračajo. Inzerati. Knjotopis peti vrstice (širina 92 mm) za tisk 10 vin. vrstila po dogovoru.

57. števil.

V Ljubljani, v soboto, dne 18. julija 1908.

Leto XI.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo "Rdečega Prapora", Ljubljana. — Za denarne pošiljave, naročila na list, reklamacije, inzerate t. i. d. : Upravništvo "Rdečega Prapora", Ljubljana, Dunajska cesta števil. 20

Milijonsko darilo hišnim posestnikom.

Pretekli teden je finančni minister predložil poslanski zbornici načrt zakona, ki vsebuje reformo hišnega davka. To reformo je galiski gospod Korytowski ustvaril po lastni spodobnosti, saj v bistvu ni drugega nič, kot čisto neutemeljeno in neopravičeno milijonsko darilo hišnim posestnikom. Na videz naj krvavi za kapitalistični razred hišnih pos. stnikov državna blagajnica, v resnici pa indirektni davkoplačevalci: delavstvo.

Ne tajimo, da je reforma hišnega davka nujno potrebna; saj uživamo v Avstriji to neprijetno prednost, da plačujemo na vsem evropskem kontinentu najvišji hišni davek. Danes donša ta davek avstrijski državi letnih 115 milijonov kron; leta 1882 le 55 milijonov kron. Iz tega je razvidno, kako ogromno so poskočile v tem kratkem času najemnine, in danes dosegajo že tako vrtočljivo visočino, da požro večji del zaslužka.

Stanovanjski obrtniki zvalé že od nekdaj vsa davčna bremena na pleča najemnikov; zato je najemniki po pravici zahtevajo davčnih olajšav zase. Reforma hišnega davka pa koristi najemnikom le tedaj, če zniža najemnino stanovanj, če pospešuje zgradbo novih hiš; s tem ustvari na stanovanjskem trgu močno konkurenco, ki sili hišne posestnike, da odnehajo z najemnino. Zategadelj je bila že od nekdaj naša zahteva, da naj se za enkrat dovoli znižanje hišnega davka le novim stavbam. Da se prepreči nesramna zemljiška spekulacija z zemljišči, pa naj bi bila taka davčna reforma združena z davkom na nezazidana stavbišča in na prirastek zemljiške vrednosti. O vsem tem seveda v načrtu Korytowskega ni ne sluha.

Nove stavbe so doslej vživala razen pet odstotnega dohodninskega davka popolno davčno pro-

stost skozi dvajset let; po novem načrtu odpade pač pet odstotni dohodninski davek, toda proti drugemu plačilo: doba davčne prostosti se skrajša na 6 let. V celoti si bodo nove stavbe za 0 62 do 1 11% na boljsem kakor doslej. Prozorno kot zrak je, da tako neznatno znižanje ne more poroditi živahnejšega stavbinskega delovanja in zmanjšati visokih stanovanjskih najemnin. Država torej ne gane niti z mezincem, da bi napravila konec tej neznosni stanovanjski bedi, ki se lotava čez dalje širšega kroga prebivalstva.

Poleg popolnoma nezadostnih davčnih olajšav za nove stavbe, prinaša zakonski načrt Korytowskega nepotrebne in neopravičljive olajšave starohišarjem. Stare hiše, ki so vživala dvajsetletno davčno prostost, dosežejo do leta 1923 isto stopnjo obdačenosti kakor nove stavbe; s tem prejmo popolnoma nezasluzeno protekcijo, ki nima drugega smisla kot napolniti starohišarske žepe z denarjem najemnikov.

Tej nečuvenci nesramnosti se pridružuje druga, ki terja davčno prostost za neoddana stanovanja. Hišni posestniki, ki nečejo sceniti svojih stanovanj, naj prejmejo za to še državno premijo; s tem daje država stanovanjskim oderuhom direktno potuho in jih navaja k neprestanemu zdraževanju stanovanj.

Novi zakonski načrt sicer odpravlja hišno-razredni davek za vse stavbe, ki nimajo več kot dveh sob. Toda kaj je to, če premislimo, da bo slejkoprej obremenjenih na tisoče delavcev in kajzarjev s hišnim davkom.

V vsem zakonskem načrtu iščeš zastoj le iskrico socialnega duha, zaman le senco volje, ublažit obstoječo stanovanjsko bddo. Dognano dejstvo je, da vlada zlasti v malih stanovanjih velika mizerija, da so mala stanovanja neprimerno dražja kot velika. Tako znaša »užitnina« od kubičnega metra zraka v stanovanjih z eno sobo poprečno letnih 4 33 K, v stanovanjih z 10 sobami pa le 2 75 K. Vsled tega so neposestni sloji zmerom bolj prisiljeni, da se stiskajo v svojih stanovanjih in

da oddajajo ostale prostore v podnajem. O vsem tem načrt molči kakor grob; Korytowskemu se najbrž še sanja ne, da zahteva država s splošno in enako volilno pravico tudi primeren finančni sistem. Nikakor ne gre, da bi delavski razred še nadalje preliv svojo srčno kri za kapitalistične žepe. Predložena reforma hišnega davka v tej obliki je za delavsko ljudstvo krivična, zategadelj za ljudske zastopnike nesprejemljiva.

* * *

Državni zbor bo moral glede predloženega zakonskega načrta odgovoriti na sledeče vprašanje: ali zvišati zemljiško rento in polniti že itak rejene mošnjičke hišnih obrtnikov — ali pa sceniti stanovanja in omogočiti delavskemu razredu srečnejšo eksistenco? Danes že vemo prav natanko, da bodo edino socialni demokratje stavili tej nesramni karikaturi resen odpor nasproti, da bodo zastavili ves svoj parlamentarski vpliv, da podero to nesrečno, od nesrečnega Korytowskega spočeto in rojeno spako. Prav tako dobro pa vemo, da bodeta sodelovala Hribarjev in Šušteršičev klub na tem skrupulu, saj ti ključni jetniki Beckove vlade drugače ne morejo. Koncentracija vseh kapitalističnih elementov proti delavskemu razredu, to je po genljivo-odkritosrčnemu razodetju Becka namen sedanje vlade in njenih pri- teklin doli do Hribarja in Gostinčarja. Izžemanje delavstva povsod in ob vsaki priložnosti, to je višek politične modrosti te čedne družbe!

K sklepu le še nekaj besed na slovenske državnozborske volilce z lanskega leta. Pred volitvami so liberalci in klerikalci klepetali brez nehanja, da bodo zastopali vse interese brez razločka. Mi, ki vemo, s kakšno ljubeznijo se objemata ogenj in voda, ki vemo, da so interesi dela povsem nasprotni interesom kapitala, smo neprestano svarili pred volkovi v ovčji koži. Pripovedovali smo, da je tisti, ki hoče združiti noč pa dan, ali pomilovanja vreden bedak, ali pa lažnjiv hinavec in slepar, da spada ali v norišnico ali pa v jetnišnico. Pred to sitno alternativo stoji vsa naša meščanska

PODLISTEK.

Peet Miha.

Spisal Vladimir Schweiger.

Jesenski dan je bil.

Pusto in otožno vreme je leglo nad ravan. Gosti, temnosivi oblaki so prepregli nebo, zatemneli jasni azur, krili ga kakor gosti pajčolan. Tako nizko so se podili oblaki po nebu, da bi človek lahko segel do njih, le dobro bi moral iztegniti roko. V stranpoti se je usulo orumenelo listje raz skoro gole veje in krilo tla, enako umazanemu ilnatemu plašču, v dalji pa je sustel gozd v mirnem jesenskem poluspanju. Nad zuborečim potokom so se zavlekle težke, neprodne megle, zapihljale veter, ni jih razpršil, niti pretrgal jih ni.

Po nasuti cesti je prikorakal dolg, suh človek. Enakomerno je hitel po trudni poti, lahek je bil njegov korak in otožno je odmeval, zgubljaj se nad potlačenimi travniki, nad mrtvimi livadami.

Dvignila se je tolpa črnih vran nad razoranim poljem, z glasnim krakanjem pozdravila tihega potnika, zaletela se preko jarkov in zginila za stransko vasjo kraj orumenelega gozda.

Ni se ozrl mladi tujec za jato nagajivih vran, niti ni sklonil svoje v tla uprte glave. Dalje je

hitel, dalje ga je ponesel korak v otožen jesenski dan.

Prisel je mimo cestne krčme, kjer se je vabljivo nasmehljaj debeli oštr z belim prtom preko rame, stoje med širokimi vratmi in uljudno pozdravil. Potnik je sklonil pokonec svojo glavo, upri stekleni pogled v zarudeli obraz oštirjev, zmajal z rameni in odhitel svojo pot.

Za ovinkom ob slokem poslu je zalajal glasno privezan pes v pozdrav prislec, zaskrepetala je zamolklo veriga, padla po visokih stopnicah. Polegel se je hipni šum in zopet je bilo vse tiho.

Ni se brigal urni potnik za ljudi, ni mu bilo mar življenje, šum, ropot. Zaničeval je vse, vse obvojal. Da bi mogel vse pokončati, pokončal bi vse hipno, očistil svet vsega zla, vsega gorja, ki tare visoko ljudi, nositelje velikih idej, globoke mislece.

Samotni človek, ki je tako mislil, bil je naduti poet Miha.

V življenju je videl samo razkošje, črno zavist, peklensko sovraštvo, ljuti boj brez zmisa, brez smotra. Izkusil ni še sveta dodobra, vendar ga je obsojal, saj ga je gledal skozi ozkošipa očala pesimista. Globoko v srcu je nosil svoja načela, svoje nazore, zlate in dragocene, ki jih je umislil sam,

Nikdar se ni pehal za vsakdanj-m kruhom, za mastnimi službami, razkošja ni poznal, v vinu ni potapal hladnih misli, obupnih skrbi.

Tuj in brezbrizen je stal med gnječo ljudi, sam je bil sredi njih brez tovariša, brez prijatelja. Glad in zaničevanja vredno življenje sta mu bila spremljevalca na daljnem mukepolnem življenju v svet.

Nič mu ni bilo žal, da je živel tako, ni se brigal za zakotne, lažipolne in obrekovalne govornice potuhnjenih ljudi, ki jih je sovražil, in veselila ga je njih zloba do človeka, nositelja svetovnih nazorov globokih mislecev.

Zivel je gladno življenje, ki bi se ga branil vsak dan bičani pes, a se ga je veselil, saj živi in deluje za svoj ubogi, globoko propadeni narod, ki mu je potreba moči, da ne pogine. In ljudje se mu rogajo, posmehujejo se mu, ha! gorje jim! To je le zgolj škodoželjnost. Borno je danes njegovo življenje, a vendar vstane ravno on, zapuščeni delavec narodov v veliki slavi. Takrat mu bo hvaležen ves narod, klanjal se mu bode in ga bo slavil...

Tako je mislil skromne želje in pohlevne misli, dalje hiteč po pustem jesenskem dnevu.

Po cesti je privozilo troje vozov, harmonika je pela hreščete v njih, donelo je pero v ustih šaljivega godca. Hrskali so konji, iskre so se kre-

politika, toda večina slovenskih volilcev nam ni verjela, dala se je omamiti od sladkih laži in dirjala zanje na bojišče. Prizanesli so liberalnim in klerikalnim politikanom z norišnico in jetnišnice, toda pomagali jim niso; od tistega trenutka, ko so se vsuli v parlament, se trudijo navsomoč, da napravijo iz parlamenta norišnico in jetnišnico slepe kapitalistične vere.

Danes se ti volilci, ki jih je bil hudič (če je!) 14. maja lanskega leta obsedel, že kesajo svojega dejanja, v svojem srcu prav bridko obžalujejo nespametno svoje ravnanje. Vsak dan parlamentarnega zasedanja jim odpira oči, usoda socialno-demokratskega sladkornega predloga, zvišanje žgarnarine, «reforma» hišnega davka, protikartelni boj, to večno podraževanje živil jim neprestano usiljuje spoznanje, da si interesi dela in kapitala stoje v večnem boju nasproti, in da jih tudi Hribarjeva zgovornost ne premosti. Sleherni dan trga tem «zastopnikom vseh slojev» hinavsko krinko raz zalagano obličje in jih predstavlja kot brezobzirne sovražnike delavskih plasti. Od dne do dne uvidevajo tisti, ki so poslali liberalno-klerikalno delegacijo na Dunaj, da je vsa politika najostrejši boj interesov in da je pomilovanja vreden politični slepec, kdor ob volitvah nasprotuje lastnim interesom.

Nič lažjega stališča nimajo oni, ki so 14. maja lanskega leta votirali za socialno-demokracijo. Prosti so seveda vseh očitkov, njih duša je tozadevno popolnoma mirna. Toliko so na slabšem, da trpé na posledicah, ki jih sami niti zakrivi niso. Zato pa so v prvi vrsti oni poklicani, da izpreme rdečo manjšino od 14. maja prej ko mogoče v večino. Vsak izmed lanskih naših volilcev je dolžan pod zavezo lastnih interesov, da z neumorno strankarsko-politično, strokovno in gospodarsko propagando ruši in razdira temelje obstoječe kapitalistične večine. Ta meščanska večina je itak le fiktivna; svoje podlage ne zajema iz gospodarsko-socialne strukture slovenskega naroda, temveč le iz politične slepote. Zategadelj so tudi dnevi njenega življenja odmerjeni le po življenski močiteslepote. Zategadelj je nam namenjena lepa bodočnost.

Oseminosemdeseti!

Oseminosemdeseti socialni demokrat pride v parlament! Dne 14. t. m. je bil v šleskem okraju Freiwaldau—Javornik ob ožjih volitvah izvoljen sodrug Rudolf Müller s 4512 proti 4238 glasovom, katere je dobil nemški agrarec Schenkenbach. Ob glavni volitvi dne 8. t. m. je dobil Müller 3464, Schenkenbach 3488 in krščanski sociallec baron Grimmenstein 1977 glasov. — Doslej je zastopal ta okraj nemški agrarec Avgust Kaiser, ki se je ob teh volitvah čisto gotovo v grobu obrnil. Kaiser, ki je bil v prejšnji državni zbornici dolgo časa tudi njen prvi podpredsednik, je bil delavstvu znan kot eden najbolj zagriženih sovražnikov splošne in enake volilne pravice. Spominjamo se še, s kakšno zlobno trdovratnostjo je nasprotoval re-

sale pod njihovimi kopiti, jadrno so privozili mimo poeta Mihe. Glasno se je smejala družba v ozaljšanih vozeh, smeh je zabučal, zadonel na uho Mihe, ki je obstal in se zastopil za občestni kamen.

Urno je privozila kmečka ženitev mimo prasnega poeta, ki je medlo upiral pogled po veselih ljudeh v vozovih. Nasmehnila se mu je nevesta s pletenim vencem v laseh, nasmehnila in poki-mala uljudno.

Miho pa je zbodel ta pogled, globoko v srcu ga je pogrel in neljubo mu je bilo. Zatislil je oči, da ga izbriše, da ga pozabi, a zaman. Sladki nasmeh se je vsedel globoko v njegovo dušo.

Naprej so drvili vozovi, z drdranjem se je pomešalo hreščeče ukanje pijanih svatov, preobvladal ju je debeli bas harmonike, da je odmevalo v oddaljeni gozd preko uvelih livad, razoranih njiv in pokosenih travnikov. Polagoma je potihnilo in se zgubilo svatbeno kričanje, divji hrup.

Poet je stisnil trde pesti v žepu, zažugal pijani tropi in se razsrdil nad njimi. Enakomerno se je glasil njegov korak po dolu, odmeval za njim. Zamislil se je zopet, dahnila so mu v spomin mlada leta, ona leta, ko je bil še nedolžen in ni poznal pokvarjenega sveta.

Videl je v duhu rojstno vas, ono razsvitljeno sobo, kamor so prišli gosposki ljudje, sklicali shod

formi skozi celi dve leti, ko se je vršil v parlamentu in na cesti veličastni boj za preosnovo Avstrije. In nikoli ni mogel preboleti, da so bili sovražniki reforme sramotno premagani! Lauskega maja je bil še z veliko večino izvoljen v svojem starem okraju: dobil je 5424, socialdemokrat pa 3395 glasov. Takrat je glasovala za Kaiserja vsa protidelavska mešanica: agrarci ter nacionalci vseh sort.

Izid volitve v okraju Javornik-Freiwaldau je tudi za nas jako poučen. V tem okraju je namreč industrijalno delavstvo v manjšini, večino delavstva pa tvorijo kamnoseki, domači, poljski in gozdni delavci ter kajžarji. V teh slojih delavstva so krščanski socialci napeli vse sile, da bi zmagali s svojim kandidatom. In ko to ni šlo, so ob ožjih volitvah izdali oklic na svoje volilce, da naj «do zadnjega moža» glasujejo za agrarca in proti socialni demokraciji. Nič ni pomagalo! Delavci in kmetski siromaki, ki so se ob glavnih volitvah še dali preslepiti, so spoznali, v kateri tabor jih silita revščina in glad — in glasovali so za socialnega demokrata. Tudi pri nas pride ura, ko bo odklenalo črnim zapeljivcem manj zavednih slojev slovenskega delavstva in kmetiškega ljudstva! — Ne smemo pozabiti, da ima največjo zaslugo za to novo zmago neumorna agitacija naših šleskih sodrugov, ki ni odnehala do zadnjega trenutka — do zmage. Le zavedno delo rodi sad! Ob vsaki novi zmagi socialne demokracije moramo pomisliti, da smo mi Slovenci edini, ki nimamo doslej svojega zastopnika v parlamentarni zvezi socialne demokracije. Ta skeleča zaveš naj nas vnema k delu, naj nas vodi v organizacije, naj nas privede do končne zmage tudi v črni Sloveniji!

Bosenski kongres socialistov.

Sarajevo, 6. julija.

Svoječasno smo poročali, kako brutalno je tukajšnja vlada razgnala naš kongres in izgnala zastopnike socialnodemokratskih strank iz drugih dežel. Že takrat se je sklenilo, da se skliče kmalu izvenreden kongres, ki ima rešiti nujna vprašanja. Vlada je med tem časom nadaljevala svoje delo. Pri njej velja načelo, da ni lopovščin, če svet ne izve zanje. Zlasti pa bi rada preprečila, da bi bosenski delavci ne brali svobodne besede o njenem nasilstvu. Zato je pred kratkim vzela zagrebški «Slobodni Riječi» poštni debit. Toda vse to ji ne bo pomagalo in nekoliko se je že sama lahko prepričala. Včerajšnji kongres je lahko mirno zboroval, dasi je zastopal vlado zopet znani pristav Llaes, ki je zadnjič, kakor znano, kar divjal. Dan pred kongresom je bila pri vladi delavska deputacija, kateri se je obljubilo, da gospod Lindes ne bo sekiral kongresa.

Tako smo torej imeli svoje zborovanje, ki je bilo za razvoj delavskega gibanja v Bosni in Hercegovini zelo važno. Predsedovala sta sodruga Salamunović in Fakner, zapisnikarja sta bila sodruga Jakšić in Sunjić. Najprej se je sprejela resolucija o taktiki; potem je sodrug Pogačić predlagal ustanovitev samostalnega delavskega glasila, ki je zelo potrebno, ker delajo nacionalni in

in govorili umno, poučno za kmeta. Takrat so ustanovili bralnico oni narodni in napredni možje, ki jih je burno pozdravljala občina, župan in sosseka.

Bil je še dijak.

A v njem je splamenel žgoči ogenj do domovine, do naroda, pustil je študije, preselil se stalno v mesto in posvetil vse moči probuji in procvitu narodnosti. Med one može, ustanovitelje velevažnega bralnega društva, med svobodomislece je hotel.

A v svoje začudenje je uvidel, da se mu umičejo, da mu niso naklonjeni, tako dobri, kot si jih je slikal v tihi fantaziji mladih let. Kratko na to se je sprl z njimi, jel jih sovražiti in jih še sovraži tja v veke.

Svojo pot je nastopil, pustil jih je in hitel za svojimi nazori, za lastnimi ideali . . .

Ujezil se je, razburila ga je vriskajoča tolpa pijanih svatov, klet je pod oblačnim nebom tako ostudno življenje.

Dvignil je pest, potegnil kopo papirja iz žepa in dobro obrezani svinčnik, zbral misli in zagrozil gnusnemu življenju.

Sedel je na občestni kamen, položil zeleni nahrbtnik poleg se in napisal ostro satiro.

klerikalni listi delavskemu boju največje težave. Stvar seveda ni lahka. V Bosni se mora namreč še plačevati kavcije in sicer za list, kakršnega rabijo delavci, 6000 kron. Razen tega je seveda treba preskrbeti denarja za izdanje. Glede tega se je sprejela resolucija sodrugov Pogačića in Vukičevića. Potem se je sprejela sprememba zveznih pravil.

V odbor zveze so bili izvoljeni sodrugi Salamunović, Kapor, Ravšer, Štefanović Nežić, Lukić, Barisić, Vosić, Barac, Stojčević, Krpan, Govedarica, Malinović; v nadzorovalni odbor Dević, Kurtović, Fatner, Brđjanović, Pfičar, Gavran in Popović.

Razen nekaterih notranjih zadev, zlasti ustanovitve drugega tajništva, se je rešila točka o bolniškem zavarovanju. Deželna uprava, ki se po Evropi silno rada baha s svojo civilizacijo, ni storila na tem polju takorekoč nič. Najmenitnejše je to, da se je zahtevalo od strokovnih društev povračilo bolniških stroškov, če je bil kak organiziran delavec v bolnišnici. Že davno je vlada obljubila, da ustanovi vsaj eno bolniško blagajno z obligatoričnim zavarovanjem; celo to se je obljubilo, da bo delavstvo lahko sodelovalo v upravi, toda vse obljube so bile doslej prazne. Kongres je sklenil, zahtevati od vlade pojasnilo, kaj je z vso rečjo in kdaj izpolni svojo obljubo.

Vlada se je sedaj sama lahko prepričala, da se z brutalnostjo ne prepreči delavsko gibanje. Bosna je sicer zelo zanemarjena dežela, a naše delavstvo vendar ni tako neumno, kakor bi želela vlada s svojimi podrepniki. Socializem se že sedaj močno razširja v deželi, a prišel bo čas, ko bo Bosna in Hercegovina sploh socialistična.

Politični odsevi.

Iz državnega zbora. Poslanska zbornica je dokončala svoje delovanje. Zadnji teden je bil posvečen podporam rezervistovskim rodbinam, o katerih govorimo na drugem mestu. Dalje je bil sprejet melioracijski zakon in v to svrhu dovoljen osem milijonski kredit. Posl. Seitz (soc. dem.) je po pravici zahteval, da naj prispevajo za melioracijski fond v prvi vrsti oni, ki imajo od njih koristi, toda zbornica je ta pametni predlog pod pritiskom agrarcev odklonila. Dalje je bil sprejet zakon o jamstvu avtomobilistov; Seitz je zlasti energično povdarjal interese soferjev ter predlagal, da naj avtomobilski lastniki sami jamčijo za vse nezgode; toda želja avtomobilistov gosposke zbornice je meščanskim poslancem postala. — Poslanska zbornica je pomnožila število podpredsednikov od 2 na 5 ter izvolila na ta mesta sodruga Pernerstorferja, slovenskega klerikalca Pogačnika in nemškega nacionalca Steinwenderja. Končno je rešila zakon o državnih slugah, nekaj drobnejših zakonov ter več imunitetnih zadev.

Nemški protestni shodi na Češkem so bili zelo slabo obiskani, dasi je nemško meščansko časopisje že štirinajst dni tolklo «tam tam». «Ogorčenje» nad «zatiranjem» nemškega plemeni ni rodilo hujše nesreče kot demisijo nemškega ministrarjaka Pradeja.

Nemško narodno ministrstvo — semonišče politične korupcije. Nekaj koristi so nedeljski shodi nemških meščanskih strank le rodili: spravili so na svetlobo obilo nesnage, ki je nagrmadena v nemškem narodnem ministrstvu. Zlasti ostro je v Libercih prijel Pradeja, ki je nato podal demisijo, skriptor dr. Schubert, po zahtevi Pradeja zategadelj, ker ni dobil službe v ministrstvu. Na to je Schubert prišel z novimi odkritji; spisal je mnogo političnih reči, ki jih je nemški minister objavil pod svojim imenom in se dekoriral na ta način s pavjim perjem. Minister ga je zato honoriral s tem, da je dosegel njegov avanzmá v 8. činovni razred . . . Snažne razmere!

Zmaga klerikalcev. Vsled klavrne bojazljivosti in sramotnega izdajstva liberalnih poslancev bo končala Wahrmondova afera s klerikalno zmago. Po poročilu «Prager Tagblatt» stopi profesor Wahrmond kmalu v stalni pokoj, ker se je naveličal neprestanih šikan, katerim je izpostavljen. Po nameri praške univerze naj bi predaval le izbrane partije cerkvenega prava, ki za juriste niso obligatne. Dalje ga vlada ne misli poklicati v izpraševalno komisijo. Vsled tega Wahrmond raje zapusti profesorski poklic, kakor da bi igral na vseučilišču vlogo petega kolesa.

Čudna transakcija. Vlada je hotela vtihotapiti pooblastilo, da bi zamenjala državno posestvo na Solnograškem z «nekim» (tako se glasi v vladni predlogi) posestvom na Nižjeavstrijskem; toda vsled pozornosti soc. dem. poslanca dr. Ellenboga se ji je ta nakana temeljito ponesrečila. Ellenbogen je v proračunskem odseku izvajal, da se gre za zamenjavo z domeno nadvojvode Franca Ferdinanda na Nižjeavstrijskem. «Ker pa so se o tem članu cesarske rodbine čule ponovne pri-tožbe o nedopustni uporabi državnih sredstev v

privatne svrhe, ker se je ob preplavi njegovih posestev v Chlumcu vporabljal vojaštvo, ker se je nadalje na drž. stroške po pionirskih zgradila cesta na njegovo posestvo na Solnograškem, je govornik mnenja, da država s to prodajo ne napravi dobre kupčije ter želi najtočnejših pojasnil o vrednostih obeh posestev. — Govornik omenja nadalje, da se je nadvojvoda pravdal z nekim županom zaradi ene same srne do zadnje instance, da je nabiralce drv, ki so na njegovem posestvu pobrali nekaj suhljadi, do krvi zasledoval. Najbolj pa zanima govornika dejstvo, da je o nadvojvodu znano, da priganja kmete z zemlje, na kar zlasti opozarja kmečke poslance, ki vedno tožijo o uničenju kmetij. — Pod vtisom Ellenbogenovih besedi, ki se mu tudi meščanski poslanci niso mogli odtegniti, se je proračunski odsek odgodel, da dá poljedelski minister natančnih pojasnil.

Volitev v delegacije. Poslanska zbornica je v posebni seji volila svojih štirideset zastopnikov v delegacijo. Od naše frakcije so izvoljeni: na Češkem Modráček in Seliger, na Nižjeavstrijskem Schuhmeier in v Trstu Pittoni.

Shodi.

Shodi. 19. t. m. sta shoda v Idriji in Zagorju, 21. pa v Ljubljani. Dnevni red povsod: Draginja in delavstvo.

Prebivalce mesta Ljubljane in okolice se vabi, da se polnoštevilno udeleže shoda na vrtu »Narodnega doma« v torek, 21. t. m. zvečer. Dnevni red: Draginja in delavstvo. Povabljeni sta oba deželna poslanka ljubljanska, povabljeni so tudi vsi obč. svetniki z gosp. županom, drž. poslancom Hribarjem na čelu.

Domače stvari.

Časnikarska klavrnost! Ime ti je »Slov. Narod«! »Narod« se poti in trudi, da bi se izrežal iz sitne zadrege, v katero ga je — čisto po nepotrebnem — spravil ta preklicani bojkot, toda v svoji priznani časnikarski nerodnosti se je le še bolj zapletel v zanke, da zdaj vzlic obupnim naporom ne more več iz njih. V četrtek je kar brez vprašanja gladko priznal — kar smo mi že prej trdili, — da je oficijalno glasilo karteliranih pivovarn Oražen in Hribar, da mora vsak trenotek vravnati svojo pisavo po interesih omenjenih tvrdk Nedolžno — kakor da bi se za nič ne šlo — pripoveduje, da je bil proti kartelu Oražen in Hribar, dokler sta slednja upala, da bo njuno pivo boljše slo, če se mu obesi belo-modro-rdeča marka, da pa je odtihmal za kartel — odkar stoji Hribarjevo slovansko pivo uvrščeno v internacionalni kartel. — V hipu, ko se na tako nesrečen in neuspešen način skuša otresti težkega očitka, da stoji v službi kartela in hoče nasuti poblevnim bralcem peska v oči, v tistem hipu že pokaže svojo naturo in dela v prid karteliranih tvrdk. Joka se za kartel, nekaj solz pretoči za ošlrje, konsumentom piva pa je ne privošči lepe besede. Nasprotno! Desorganizirati hoče disciplinirani bojkot ljubljanskega prebivalstva, čes, da se pivovarnarski delavci sami puntajo proti bojkotu, ker jim preti požreti eksistenco. Naj bo »Narod« le lep brez vse skrbi! Organizirano delavstvo vseh strok bo že poskrbelo, da bodo pivovarnarski delavci zadovoljni in da bodo tudi pivovarnarji prevideli, da ima njih moč tudi svoje konce. — Tako je »Narod« mislil zmrevariti dve muhi na en mah: pomagal bi rad kartelom, da razbije bojkot in preslepi konsumente — vsaj za slučaj volitev — da ne bi pregledati njegove hinavske igre! Toda obsedel je prav nekrščansko med dvema stoloma, Zaključek vsega je: da je Oražen neroden ekonom in »Narodovi« žurnalisti — se klavrnejši politikarji!

Urnebesni švindler »Slovenskega Naroda«. »Slov. Narod«, ki je na tako infamen in nesramen način izdal interese ljudstva in zagovarjal kartelirane pivovarnarje, se drzne očitati socialnim demokratom, da izrabijo podraženje piva v agitacijske namene. Pravi, da je bil prvi, ki je opozoril na pretečo nevarnost. Socialni demokratje res ne čakajo na novice, ki jih prinaša »Slov. Narod« iz nemške »Tagesposte«. To je eno. Drugo pa je: Zakaj se pa župan Hribar in slavn občinski svet ljubljanski ni zmenil za to pretečo nevarnost. Zakaj se ni briga za to nevarnost državni poslanec Hribar, ki je bil za časa volitev tako vnet za blagor ljudstva? Sicer pa je stvar taka, da se je na Kranjskem edino socialna demokracija borila proti podraženju živil sploh in proti podraženju piva še posebej. Borila se je proti kartelu in borila se je proti gostilničarski zadrugi, da odbije podraženje piva za 8 kron pri hektoltru. To je faktum. »Slov. Narod« pa naj farba svoje usmiljenja vredne bralce kakor hoče. Z dr. Oražnom pa se zmenimo takrat, ko ga liberalci oficijalno postavijo za kandidata za novo deželnozborsko kurijo. Parola delavnega ljudstva je: Pivo po zvišani ceni je bojkotirano!

Neverni Tomaž. »Narodu« ne gre prav v glavo, če res hočemo razširiti socializem med Slovenci, če res želimo, da stopi čim več ljubljancov v našo stranko; še danes si ni prav na jasnem, ali je res, ali ga samo vlečemo. Zatorej mu povemo še enkrat, da hočemo čisto resno razširiti in zgostiti socialno-demokratske vrste, ker se nam kdi nesmiselno in absurdno, da ljudje, ki stoje s

pivovarnarji, mesarji i. t. d. v najljutejšem gospodarskem boju, da ti ljudje drve ob volitvah in v politiki sploh kar slepo za njimi čez drn in strn. Gospodarsvo in politika sta združena najtesnejše! Mi, ki smo organizirali z lepim vspehom sedanji odpor proti pivovarnarskemu kartelu, vemo pre dobro, da je treba konsumente trajno varovati pred atentati kapitala z odločno gospodarsko politiko, kakor jo z vso doslednostjo izvaja socialna demokracija, da pa so za tako stvar popolnoma nespособni kapitalisti. In to uvidevajo ljubljanski ljudje sami! Spoznanje prihaja počasi, ampak zanesljivo! Od ted »Narodova« jeza, odtod togota! Nič ne del!

Zgodovinski dan. Dan 15. julija 1908 (sreda je bila in že nekoliko proti večeru) je eden izmed tistih dni, ki so velesodni za življenje narodov in za človeštvo sploh. »Slovenski Narod« je dobil iz Prage tole brzojavko: »Rusko-poljski spor končan; danes so dali zastopniki obeh narodov definitivne izjave.«

Zgodovinski boj, ki traja med obema narodoma že stoletja in stoletja, je mahoma končan; kakor da bi, recimo, trenil; kar čez noč; Hribar se je useknil, pa je bilo! Ampak v resnici in resnobi se je izvršila stvar takole: Po banketu je ostalo za mizo še dvoje gospodov: ni bil slučaj, da sta bila bas Rus in Poljak, kajti zgodovina nas uči, da so bojarji in slahčiči od nekdaj koreniti ob hokalu. In tudi ni bil slučaj, da sta se bojar in slahčič ob sladki uri nenadoma objela in poljubila; kajti zgodovina nas uči, da so se stari Slovani ob vinu objemali, če se niso pretepali. In naposled tudi ni bil slučaj, da so se ob tistem slovesnem trenutku duri odprle in da je pogledal v izbo gospod Hribar; kajti izkušnja nas uči, da ga je tam največ, kjer ga je najmanj treba. Hribar je odprl usta nastezaj, nato je plnil na cesto ter begal od ušes do ušes. In tako so že naslednji dan poročali časopisi: »Zvečer se je izvedelo, da je rusko-poljsko sporazumljenje doseženo.« Zgodovinska škoda je, da sta se bojar in slahčič drugo jutro streznila!

Hribar in Hribarji. Zivelí smo v veri, da imamo samo Slovenci težave s Hribarjem. Pa ne! Tudi v Belgiji vse mrgli takih Hribarjev, ki se odlikujejo v parlamentu s svojo odsotnostjo in ki oznanjajo svojo politično iskrenost in korajžjo s tem, da pobegnejo ob vsaki priložnosti iz zbornice. Liberalnemu listu »Independance Belge« ni po volji da se je odbor socialno-demokratske stranke precej ostro pečal s temi parlamentarnimi zlorabami, in pravi, da terja svobodomiselná inteligenca tudi v politiki svobodne roké. O ti prečudna svoboda Hribarjeval! Mi pa smo mnenja, da so parlamentarne šege, kakor jih s tako matematično točnostjo proizvaja Hribar, le izraz politične hinavščine, le izrastek politične dekadence, ko postane poslanski mandat le — sredstvo reprezentacije.

Meso in mesarji. Navsezadnje so se mesarji vendarle zganili in se odločili za »znižanje« cen. Kako slabo, da so razumeli glas ljubljanskega prebivalstva na našem shodu, je razvidno iz tega znižanja: cena govedine pade za 8 vinarjev pri kilogramu, tako, da bodo goveje meso odslej prodajali v mesnicah po 1 K 40 v. oz. 1 K 20 v., oz. 1 K 12 v., na stopnicah po 1 K 14, oz. 1 K, oz. 90 vin. S teletino in svinjino ostane še naprej pri starih cenah. — Če ljubljanski mesarji menijo, da so s temi smešnimi bagatelami, ki so komaj imenovanja vredne, zadovoljili konsumente, se temeljito motijo. Tako početje ni drugega nič, kot nečuvstvo izzivanje od strani mesarjev, ki nedvomno obrodi vihar ogorčenja med ljubljanskim prebivalstvom. Vsled suše in tako nastalega pomanjkanja krme so poljedelski producentje prisiljeni, da se znebe živine za sleherno ceno. In zato je v zadnjem času v resnici padla cena živine za 33 do 50%. Mesarji se doslej niso dosti zmenili za to; mirno se prodajali meso po starih cenah in spravili v kratkem času ogromen profit. Šele na naš protest se je magistrat domislil svoje proklete naloge in opomnil mesarje, da regulirajo cene; s kakšnim skromnim vspehom se je naš mesarski magistrat zadovoljil, pričajo navedene številke. Ob 33 do 50% nem scenenju živine 8 do 12% no scenenje mesa; kar pomenja, da bo letošnja suša ob ljubljanskem konsumu mesa donesla peščici mesarjev ogromni dobiček pol milijona kron — iz žepov ljubljanskega prebivalstva. To je gotovo, da pri tem ne more ostati; temu brezvestnemu in blaznemu izkoriščanju ljubljanskega ljudstva treba napraviti konec enkrat za vselej. Občina mora brez obstavljanja osnovati lastno mesnico, da razbije ta nesramni monopol mesarjev, ki se rede na stroške ostalega prebivalstva. Poskrbeli bomo tudi pri volitvah, da se ljubljanski magistrat osnaži od teh ljudi; dokler ostane občina v takih rokah, konsument ne more pričakovati lepših časov.

In bo seveda zmagal! Namreč pivovarnarski kartel. Tako trdi v »Slov. Narodu« kartelaš dr. Oražen. Njemu nikakor ni prav, da bo zmagal; narobe — s solzami v očeh bo spravljal profit. Ampak naj se potolaži; nekaj upanja je še zmirom, da ne pride v ta bridki položaj. Konsumentje bodo storili, kar je v njih moči, da ga obvarujejo solz in profita. Le ta črna nevhvaležnost gospoda Oražna! Dokazal je na dlani, da so socialni demokratje pristasi kartelov — pa jim zabavlja, namesto da bi bil vesel! Nekoč (lang, lang ist's her!) je uvideval sam, da so karteli naravna postaja naravnega

razvoja. Zdaj tega ne uvideva več, psuje proti kartelom in stopa vanje. Njegovo mišljenje je tako zanimivo, zavito in zamotano, da je Hamlet pustež v primeri z njim. Socialni demokratje trdijo, da sklepanja kartelov nobeden Steinwender ne bo preprečil in da nobeden zakon ne bo ustavil kapitalizma na njegovi poti. In zato pride dr. Oražen in zakliče: Glejte jih, kartelovce! Socialni demokratje so spravili konsumente na noge proti kartelu; kartelirani protikartelovec Oražen bi moral biti zadovoljen; pa ni! Temveč pride in pripoveduje — da ni »rad« stopil v kartel! Gospod dr. Oražen nam bo že dovolil, da nas čisto nič ne briga, kdo da je v kartelu in zakaj da je. Nam se ne gre ne za njegovo osebo, ne za osebe drugih kartelašev, temveč edinole zato, da se konsumentje obvarujejo brezvestnega napada od strani kartela. In obvarovali se bodo!

Nerodnost slovenskih pivovarnarjev. Ker Zalska in Auer-Oražnova pivovarna — kakor vse ostale iz kartela — dobro čuti bojkot piva, zliha »Slov. Narod« svojo togoto na našo stranko. Mi pa pravimo: če bi imeli slovenski pivovarnarji količkaj gospodarske spretnosti in trgovskega razuma, bi bili sedaj lahko izpodrinili tuje pivo. Sicer ni naša stvar, da skrbimo za žepe dvih, treh slovenskih kapitalistov, toda toliko lahko rečemo: če bi ostalo slovansko pivo izven kartela, bi si podvojilo, potrojilo odjemalce, če so pa sami tako nerodni, da tišče in drvé v lastno izgubo, jih mi ne bomo vlačili iz blata. Kar so si s svojim nič manj nespametnim, kakor brezvestnim ravnanjem nakopali na glavo, naj kar lepo tudi sami nosijo. Nam pa vsa »Narodova« otročja jeza nad bojkotom ne odvzame prepričanja, da je malo nerodno žrtvovati profitu peščice Hribarjev, Oražnov i. t. d. interes celote.

Proti učiteljem. Zadnje čase hodi po slovenskih deželah neki fant z imenom Terseglav. Dokler med kmetiskim ljudstvom, od brezvestnih popov zapeljanem, uganja le gole neumnosti ter besediči o stvareh, ki jih ne razume, obžalujemo samo njegove poslušalce, drugače pa nas stvar ne zanima. Ampak fant ne budali samo, temveč denuncira ter zavaja v denunciranje. Zadnjič je bil v Komendi ter je tam z brezprimerno nesramnostjo hujskal proti učiteljstvu. Po nalogu svojih višjih gospodarjev, Lampeta in Kreka, je razodel, kaj nameravajo novi deželni gospodarji. Delo tistih učiteljev, ki še niso obližnili Krekovega škornja, imenuje »rovanje«. In pravi nadalje: »Silno lahko je onemogočiti njih rovanje in jim izpodnesti tla, ako se jih že spočetka natančno kontrolira.« Kaj se to pravi drugega, kot pozivanje k vohunstvu in ovadstvu? — Učitelji, pravi Terseglav, imajo pravico snovati različna društva, zato pa ima tudi ljudstvo pravico in dolžnost, učiteljem povsod in vselej nasprotovati, se proti njim z vsemi dopustnimi sredstvi bojevati! — Kaj se to pravi? To se pravi: učitelji n' imajo tiste v državnih postavah jim dane pravice, ustanavljati izobraževalna društva, temveč to pravico imala samo župnik in kaplan. Če bi se pa učitelj vendarle pretrznil, brez Lampetovega dovoljenja ustanoviti kako pevsko društvo, tedaj — petó na tilnik! — Tako je pridgal Terseglav kmečkim fantom in dekletom. Ni dovolj, da jim nosijo lursko vodo in neumnost v vasi, nosijo jim tudi vse druge klerikalne čednosti: vohunstvo, ovadstvo in nasilnost. Čas je, da se ljudstvo iznebi teh nesramnikov, ki mu prodajajo podlost in nizkotnost za Kristusov nauk!

Strokovni pregled.

Nesramnost na nesramnost.

Pivovarnarske delavce je spravilo brezobzirno izkoriščanje pivovarnarjev v neprijeten položaj. Pivovarnarji so porabili bojkot piva, da se otresejo organizacij, ki so jim že dolgo trn v očesu. Iznebili bi se radi organizacij in uvedli prave pravice suženjske razmere, kakor so vladale v tej ohrli, dokler jim ni napravila konec organizacija. Reininghausova pivovarna je odpustila 36 delavcev, predvsem s tem namenom, da bi ostalo delavstvo odnehalo od bojkota. Toda to je račun brez krčmarja. Delavstvo se ne da s takimi nerodnimi manevri ugnati v kozji rog. Potem bi jim bilo odvzeto sploh vsako orožje proti odrtnikom z živili, izročeni bi bili pekomi, mesarjem i. t. d. na milost in nemilost. Delavstvo vztraja pri bojkotu, na drugi strani pa bodo strokovne organizacije skrbele, da odpušteni pivovarniški delavci vsled grde brutalnosti pivovarnarjev ne bodo oškodovani. Ta duh je vladal tudi na shodu pivovarnarskih delavcev, ki je pozval pivovarno Reininghausovo, da zopet sprejme odpuščene delavce in dovoličasne dopuste večjim partijam delavcev, ki jim je dopust itak pogodbeno zajamčen.

Socialni pregled.

Podpora rezervistovskim rodbinam.

Poslanska zbornica je sprejela zakon o podporah rezervistovskim rodbinam ob času orožnih vaj. Socialni demokratje so prvi sprožili predlog glede te podpore in so ostale stranke prisilili k tej majbni odškodnini za nova bremena, ki so jo nprtili ljudstvu z zvišanjem demobranskega kontingenta. Pravico do podpor imajo: žena, zakonski in nezakonski otroci, bratje in sestre ter starši rezerv-

vistov in nadomestnih rezervistov, če bivajo v avstrijski državi in če so navezani na njih zaslužek, dalje če ne prejemajo svoje plače ali mezde tudi ob vajah. Podpora znaša 50% v onem sodnem okraju navadne dnevne mezde, kjer je bil vpoklicanec nazadnje zaposlen; pri članih bolniških blagajni velja za navadno mezdo ona, ki se šteje v bolniški blagajni; podpora onih, ki so bili zaposleni v inozemstvu, znaša dnevno krono. Pot semtertja se šteje v dobo orožne vaje; pri rezervistih, zaposlenih v inozemstvu se vračuna pot od meje in nazaj. Če vpoklicanec brez lastne krivde tekom vaje oboli, se mu vsteje ves čas do povratka v dobo orožne vaje, izimši one slučaje bolezni, ko so bolniške blagajne obvezane k odškodnini. Edinole vpoklicanec sam je opravičen, ka se zglaši za podporo; imenovati mora osebo, oz. osebe, katerim je izročiti podporo. Zglašati se je pri okrajnem glavarstvu (oz. magistratu), ki je doposlalo pozivnico, najkasneje 4 tedne po preteku vaje. O višini zneska odloča v 1. instanci okr. glavarstvo v drugi in zadnji pa dež. vlada. V slučaju pravočasne zglastve se izplačujejo podpore tedensko in sicer naprej. Povračila izplačanih podpor oblast ne sme zahtevati. Podporni zneski so izven eksekucije: kakršnakoli oddaja na korist tretje osebe je pravno neveljavna. Vse tozadevne vloge, priloge, rekurzi so koleka prosti. Zakon stopi v veljavo s 1. avgustom letošnjega leta.

S to slednjo točko so socialni demokratje prodrli, tako da bodo rezervistovske rodbine že letošnji avgust uživale podporo. Socialno-demokratski poslanci so stavili se več jako umestnih predlog, tako n. pr. da podpora ne sme znašati manj kot eno krono, dalje da naj teče podpora v slučaju nezakrivljene bolezni še preko povratka, toda večina, ki nima prav nič srca za industrijsko in kmečko ljudstvo, je te predloge vladi na ljubo odklonila. Da med temi sovražniki ljudstva ni manjkalo slovenskih poslancev, ni treba še posebej omenjati: saj če rabi vlada rahljev za udušitev ljudskih potreb in pravic, pač ne najde pohlevnejšega orodja, kot so ti «naši» poslanci.

Štrajk mornarjev na Reki. Vse osebje ogrsko-hrvatske paroplovne družbe je stopilo v štrajk, vsled česar počiva domalega ves promet na Reki. Socialno-demokratska stranka je imela izredno sejo, na kateri je sklenila splošni delavski štrajk, če ravnateljstvo «Ungaro-Croate» do 16. t. m. ne ugotovi svojim uslužbencem. Proklamacijo socialno-demokratske stranke na štrajkujoče je drž. pravdnistvo zaplenilo, čes, da vsebuje «hujskanje h kaznivim dejanjem». Vodstvo paroplovne družbe se je posvetovalo o položaju, ter sklenilo, da ne stopi s štrajkujočimi v nobena pogajanja, ker nečejo stopiti v delo pod starimi pogoji. Guverner Nako je prevzel osebno posredovanje med bojujočima se strankama, ter v to syrho povabil k sebi zastopnike družbe in zaupnike štrajkujočega osebja. Vzlic temu, da zmanjkuje živil, stoji reško prebivalstvo po veliki večini na strani štrajkujočih. — Kapitani in strojniki ogrsko-hrvaške paroplovne družbe so sklenili, da vstopijo korporativno v socialno-demokratsko stranko. Klub reških kapitanov se je izjavil solidarnim s štrajkujočimi; izraze simpatij je odposlala tudi zveza uslužbencev avstrijskega «Lloyda».

Štrajk na Reki — končan. Po dvodnevni pogajanjih med ravnateljstvom «Ungaro-Croate» in štrajkujočimi se je doseglo sporazumljenje, vsled česar stopijo kapitani in strojevodje takoj v delo. Vsled štrajka ne bo nihče odpuščen, vsi delavci se sprejmo v delo. O vseh točkah delavske spomenice bo razpravljala skupna komisija pod predsedstvom reškega guvernerja. Komisija, ki prične takoj s svojim delom, bo sestavljena iz treh kapitanov, treh strojevodij, članov ravnateljstva ogrsko-hrvatske paroplovne družbe, zastopnikov pomorske oblasti ter zveze delodajalcev.

Raznoterosti.

Čuden shod se je vršil minulo sredo v Parizu. Pariške strokovne organizacije so sklicale v «Delavsko borzo» shod, na katerem naj bi se razpravljalo o ponavljajočih se industrijskih umorih delavcev po tovarnah. Policijski propekt je shod prepovedal, češ, da dnevni red ne odgovara «korporativnim» interesom. Ko je delavski minister Viviani hotel posredovati pri Klemansóju, da razveljavi policijsko prepoved, slednjega «ni bilo doma». Toda delavci so policijo in Klemansója speljali temeljito na led. Zborovalni lokal «Delavske borze» je prostrano dvorišče s stekleno streho.

Na dvorišče vodijo v petih nadstropjih okna organizacijskih lokalov. Ob napovedanem času so začeli prihajati skozi stranske vhode delavci v lokale svojih branš; vseh skupaj nad poldrug tisoč. Zasedli so okna, nažgali lampijone in začeli po vseh pravilih zborovati. Izvoljeni predsednik je po pozdravu dejal, da bolje ne morejo žvižgati na policijske odloke. Shod je protestiral proti policijski prepovedi in sprejel resolucijo za 24., oz. 48 urni štrajk v slučaju novih delavskih žrtvev.

Knez Eulenbug — krivoprisežnik? Pravda, ki teče že lep čas, se je morala v torek zaradi Eulenbugove bolezni odgoditi za nedoločen čas. Zdravniki so izjavili, da utegne najmanjše gibanje biti katastrofalnega pomena za bolnika.

V prodajalni „DELAVSKE TISKOVNE DRUŽBE“ v Ljubljani

na Dunajski cesti št. 20 (nasproti kavarne Evropa)
se dobe sledeče knjige in brošure:

- H. Kirchsteiger: „Pod spovednim pečatom.“
1. knjiga 2 K 60 v., druga knjiga 2 K.
P. Mihalek: „Iz nižin življenja.“ Cena 1 K.
Abditus: „Občinski socializem.“ Cena 70 v.
A. Kristan: „Socializem.“ Cena 20 vin.
„Socialna demokracija in kmetiško ljudstvo.“ Cena 10 vin.
A. Kristan: „Zakaj smo socialisti.“ Cena 14 vin.
K. Marks in F. Engels: „Komunistični manifest.“ Cena 40 vin.
K. Kautsky: „Kdo uničuje proizvodnjo v malem?“ Cena 30 vin.
K. Kautsky: „Proletarijat.“ Cena 30 vin.
„Kapitalistični razred.“ Cena 30 vin.
A. Kristan: „O konsumnih društvih.“ Cena 20 vin.
L. Wahrmond: „Katoliško svetovno naziranje in svobodna znanost.“ Cena 70 v.
S. Machar: „Magdalena.“ Cena 2 K.
„Program socialne demokracije.“ Cena 4 vin.
„Vun enako volilno pravico.“ Cena 4 vin.
„Zvišanje duhovniških plač.“ Cena 10 vin.

**Kdor naroči več izvodov,
dobi znaten popust.**

Vsa pisma se naj naslavljaajo na
„Delavsko tiskovno družbo“ v Ljubljani
Dunajska cesta št. 20.

KAVARNA
„Unione“
preje „Tedesoo“ v Trstu
se priporoča cenjenim sodrugom najtopleje. Na razpolago so vsi važni in slovenski, italijanski in nemški listi. Vse pjače poceni. Napitnina je izključena.

Edino pravi
Thierryev balzam
le z zeleno znamko aune. — 12/2 ali 6/1 steklenic ali pa 1 velika specialna steklenica s patentnim zaklepom 5 K.
Thierryevo centifolijino milo
proti vsem, še tako starim ranam, vnetjem, poškodbam, goječim, kislini, kašlju, krču slabem teku i. t. d., 2 lončka 3 K 80 v. Razpošilja se le proti povzetju ali za naprej poslani denar. Ti dve domači zdravili sta povsod znani in še od nekdanj sloveči.
Naročila naj se naslavljaajo na: 275
Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rog. Slatini.
38—14 Zaloga večinoma po lekarnah.

Pripraven prostor
za urarja, brivca ali trgovca v dobrem kraju se da v najem. 3—3
Vprašanja pod „prostor“ na poste rest. Ljubljana.

Gostilna pri „Krakovčanu“
Valvazorjev trg, št. 4

se priporoča slav. občinstvu osobito p. n. delavstvu za mnogobrojen obisk. Toči se: Istrijanec, rječ, 56 vin. liter, bel, 64 vin., cviček 72 in 88 vin., rebula 88 in 96 vin., refoško 96 vin. — Dobra gorka in mrzla jedila. Postrežba dobra. Cene umerne. 3—3

Z odličnim spoštovanjem
Iv. Ženko
gostilničar.

Otvoritev gostilne v Zagorju.
Podpisana otvoriva 19. julija t. l.
gostilno

ter se priporoča slav. občinstvu, osobito delavstvu za mnogobrojen obisk. Točilo se bode pristno dolensko in vipavsko vino. 6—2

Z odličnim spoštovanjem
Eran in Helena Guna.

AUSTRO-AMERICANA

*Putniki v Ameriko
kateri želijo dobro, po ceni in
varnosti potovati naj se obrnejo
na*
Simona Simetexa
*v Ljubljani Kolodvorska ulica 28
Kot dnevni list Popisnika dajo se brezplačno*

Zastoj pošljem vsakemu in poštne prosto — cenik za 5000 ur.

Rosk. Patent	Krone	Budilka	Krone	J. Budilka	Krone
Srebr. - Rosk.	3—	S svet. števil.	2—40	Z bitjem	8—
Železn. - Rosk.	7—	Z enim zvoncem	5—	Z godbo	10—
Srebr. z dvoj. plašč.	8—	Kuhinjska ura	3—	6 valcnov	12—
Pendel ura 70cm	7—	Original Omega, Schaffhausen, Glashütte			
Z zvon. bitjem	9—	Helios, Amalfi, s. kr. proizkušeno od K 13—			
Z budilko	10—	Zlatnina in srebrnina po originalnih tiskanih cenah.			
Z godbo	12—	Triletna garancija. Ako ne oga, zamenjati pa se vrne denar.			

Maks Böhncl, Dunaj IV.
Margaretenstrasse 27/20 v lastni hiši.
Sodno zapriseženi cenitelji in izvedenec. Največja in najstarejša tvrdka. Ustanovljena 1840. 12—12
5000 slikanih cenikov zastoj in poštne prosto.

Dolniška družba združenih pivovarov Žalec in Laški trg
v Ljubljani
Telefon št. 168.
pripoča svojo
izborna pivo v sodcih in steklenicah
ZALOGA V SPODNJI ŠIŠKI.